

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 201/04-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. júna 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Petra Koreňa, bytom B. B., zastúpeného advokátom JUDr. P. D., B. B., ktorou namieta porušenie základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 15/01 v spojení s postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 243/03, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Petra Koreňa **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. mája 2004 doručená sťažnosť Ing. Petra Koreňa (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“)

v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 15/01 v spojení s postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 243/03.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti okrem iného uvádza: *„Žaloba na Okresný súd v B. Bystrici napadla dňa 7. 12. 2000 a tomuto spisu bolo pridelené č. k. 17 NcC/3711/2000. Z akého dôvodu táto žaloba bola zapísaná do registra NcC si dobre vysvetliť neviem, len po preštudovaní tohoto spisu sa domnievam, že zrejme tomu tak bolo z dôvodu, že v tejto veci súdny poplatok nebol uhradený, nakoľko jeho výška presahuje sumu 10.000,- Sk, do ktorej sumy sa uhrádza súdny poplatok v kolkoch v zmysle zákona o súdnych poplatkoch.(...)“*

Dôležité podľa môjho názoru ale je to, že táto vec dňa 7. 12. 2000 pod horeuvedeným číslom konania bola podľa rozvrhu práce určeného na kalendárny rok 2000, pridelená sudkyňi JUDr. M. K. Následne zo strany Okresného súdu v B. Bystrici nasledovala výzva navrhovateľovi na zaplatenie súdneho poplatku, ktorý bol zaplatený dňa 25. 1. 2001.

V tento deň 25. 1. 2001 bol tento spis o 9:24:42 hod., opätovne pridelený do oddelenia Civilné veci, sporová agenda a prešiel pod novú spisovú značku č. k. 16 C/15/2001 a bol pridelený na prejednanie a rozhodnutie sudcovi Okresného súdu v B. Bystrici ... bez naplnenia takej skutočnosti, ktorá by takýto postup odôvodňovala.

Vzhľadom na tieto skutočnosti potom vo veci nekonala a nerozhodovala sudkyňa Okresného súdu v B. Bystrici JUDr. M. K., ktorej podľa rozvrhu práce Okresného súdu v B. Bystrici vec napadla, ale vo veci konal JUDr. P. T., ktorému opätovne po zaplatení súdneho poplatku po pridelení veci do civilného oddelenia vec napadla pod č. k. 16 C 15/2001.“

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Ústavný súd SR vyslovuje, že postupom Okresného súdu v B. Bystrici dňa 25. 1. 2001 o 9:24:42 hod., na základe ktorého bola vec odňatá zákonnej sudkyňi JUDr. M. K. z konania vedeného pod č. k. 17 NcC 3711/2000 a pridelená na prejednanie a rozhodnutie

sudcovi okresného súdu JUDr. P. T. pod č. k. 16 C 15/2001, došlo k porušeniu Ústavy Slovenskej republiky v čl. 48 ods. 1.

Ústavný súd rozsudok Okresného súdu v B. Bystrici zo dňa 13. 1. 2003 pod č. k. 16 C 15/01-129 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v B. Bystrici zo dňa 11. 2. 2004 pod č. k. 15 Co 243/03, zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie zákonnej sudkyňi JUDr. M. K.

Súčasne si uplatňujem trovy práv. zastupovania pre prípad úspechu, ktoré žiadam uhradiť na účet môjho práv. zástupcu vedený(...).

Súčasne navrhujem, aby Ústavný súd SR podľa § 52 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde, rozhodol v mojej veci dočasným opatrením: Ústavný súd SR ukladá Okresnému súdu v B. Bystrici, aby vo veci č. k. 16 C 15/01, ktorú prejednáva sudca okresného súdu JUDr. P. T. vo veci nekonal až do rozhodnutia Ústavného súdu SR o sťažnosti.“

II.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

1. Vo vzťahu k napadnutému postupu okresného súdu ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, nemá ústavný súd právomoc preskúmať postup okresného súdu, pretože o odvolaní proti jeho rozsudku rozhodoval krajský súd. Z toho dôvodu sťažnosť v časti smerujúcej proti okresnému súdu odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

2. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu poskytnutie ochrany konkrétnemu právu alebo slobode v konaní pred ústavným súdom v zásade nie je prípustné, pokiaľ ten, kto má v úmysle sa jej dovolať, najprv nevyčerpal všetky účinné opravné prostriedky, ktoré sú mu dostupné v konaní pred všeobecným súdom (*mutatis mutandis* I. ÚS 48/00, I. ÚS 8/01). Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd, tak ako sú uvedené v druhej hlave ústavy, totiž nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich (napr. I. ÚS 42/00).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že vec vedená na okresnom súde toho času pod sp. zn. 16 C 15/01 bola doručená okresnému súdu 7. decembra 2000 a hneď po doručení jej bola pridelená spisová značka 17 NcC 3711/00, pričom 25 januára 2001 bola predmetnej veci pridelená nová sp. zn. 16 C 15/01 a po pridelení novej spisovej značky vec začal prerokovávať iný sudca. Dňa 8. a 13. januára 2003 bolo vo veci rozhodnuté

medzitýmnym rozsudkom, proti ktorému podal sťažovateľ odvolanie. Odvolací súd rozsudkom sp. zn. 15 Co 243/03 z 11. februára 2004 rozsudok okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľ ďalej uvádza, že „týmto mojim postupom som využil všetky možné opravné prostriedky, ktoré mi náš právny poriadok umožňuje a nakoľko oba rozsudky sú právoplatné a nemožno ich ďalej napadnúť riadnym opravným prostriedkom, nemám inú možnosť ako domáhať sa ochrany mojich základných ústavných práv pred Ústavným súdom SR“.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Sťažovateľ namieta, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie a rozhodnutie veci zákonným sudcom. Odňatie veci zákonnému sudcovi vidí v tom, že po zaplatení súdneho poplatku navrhovateľom bol spis preradený z registra NcC do registra C, čím bol tento následne pridelený inému sudcovi.

Ústavný súd stabilne judikoval, že do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne (napr. I. ÚS 24/00, I. ÚS 15/01, III. ÚS 53/02). K tomu treba dodať, že aj taký zásah podlieha princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu a je preto podmienený tým, že zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne konanie všeobecného súdu nie je napravitel'né účinným procesným prostriedkom alebo postupom nadriadeného alebo inštančne vyššieho stupňa všeobecného súdu.

Ak sa sťažovateľ domnieval, že postupom krajského súdu bolo porušené jeho právo, mohol na ochranu svojich práv podať v zmysle § 236 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) dovolanie. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. Ako jeden z dôvodov dovolania je v zmysle § 237 písm. g) OSP aj prípad, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže

namiesto samosudcu rozhodoval senát. Podľa názoru ústavného súdu mohol sťažovateľ využiť práve tento dôvod, ak sa nazdával, že v jeho prípade rozhodoval „nezákonný sudca“. Sťažovateľ však dovolanie proti napadnutému postupu krajského súdu nepodal a priamo sa obrátil so sťažnosťou na ústavný súd.

Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd, naopak čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých účastníkovi dostupných a účinných prostriedkov nápravy. Takýto postup však vylučuje princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 i. f. ústavy a § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd vychádzajúc z týchto právnych záverov a skutkového stavu opísaného sťažovateľom preto jeho sťažnosť odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde - podobne aj IV. ÚS 40/02, IV. ÚS 181/03) Nedostatok právomoci ústavného súdu na prerokovanie sťažnosti je daný nielen v prípade, ak má sťažovateľ k dispozícii iný opravný prostriedok, ale aj vtedy, ak sťažovateľ právo podať opravný prostriedok mal, avšak v zákonom stanovenej lehote ho nevyužil.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie ústavného súdu o ďalších nárokoch vyplývajúcich z porušenia práv sťažovateľa bolo bez právneho významu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2004